

1. Inleiding

Sinds 2002 biedt Leefsleutels vormingen aan over de No Blame-methode bij pesten. Omdat er na vijf jaar nog geen cijfers bestaan over de toepassing van de No Blame in de Vlaamse scholen was de tijd rijp om hierover een bevraging te organiseren. Hoe succesvol is de aanpak? Wordt de methode gebruikt bij alle leeftijden? Hebben leerkrachten nood aan extra ondersteuning over dit onderwerp? Deze en andere vragen komen in deze enquête aan bod.

Leefsleutels heeft een enquête gestuurd naar 102 secundaire scholen waarvan enkele leerkrachten of het hele team een No Blame-vorming volgden. Hiervan hebben er 44 de enquête ingevuld. Dit is een respons van 43%.

Hieronder kan je de resultaten lezen van de enquête.

2. Resultaten

Van de 44 scholen die de enquête terugstuurden, werken 26 scholen wel met de No Blame-methode en 18 scholen (nog) niet.

2.1. Scholen die de methode niet toepassen

6 van de 18 scholen die de methode niet toepassen, zijn dit wel van plan in de toekomst. Ze namen recent deel aan een bijscholing. 10 scholen zeggen de methode misschien toe te passen en twee scholen zijn niet van plan de methode ooit te gebruiken.

- ***‘Waarom past de school de methode niet toe?’***

- Niet alle leerkrachten staan achter de methode
- De methode is moeilijk toepasbaar bij jongeren uit opleidingsvorm 1 (BuSo)
- Er is een te grote verscheidenheid in de groepen om de methode in het DBSO toe te passen
- Leerkrachten willen nog extra vorming
- De school heeft een lage melding van pesterijen
- De school gebruikt andere methoden

- ***‘Welke methoden gebruikt de school om pesten aan te pakken?’***

Aantal Scholen	Methode om pesten aan te pakken
15	Gesprek tussen slachtoffer en pester
13	Klasgesprek
4	Straf
4	Nota in de agenda
3	Alternatieve straf
2	Vertrouwensleerlingen
9	Andere aanpak

2.2. Scholen die de methode wel toepassen

- **'Bij welke leeftijdscategorie past de school de No Blame-methode toe?'**

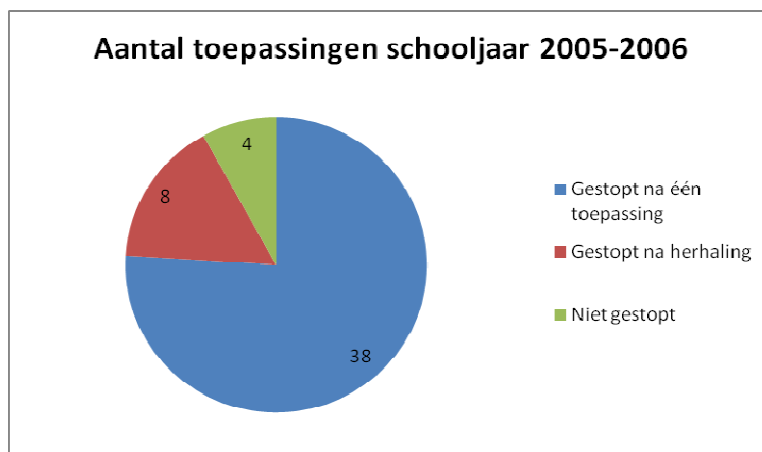
Aantal Scholen	Leeftijdscategorie
20	12- tot 14-jarigen
18	14- tot 16-jarigen
9	16- tot 18-jarigen

- **'Wie begeleidt de methode?'**

Aantal scholen	Wie begeleidt de methode?
20	Leerlingbegeleider
3	Willekeurige leerkrachten
4	Klastitularissen
5	CLB-medewerker
5	Iemand anders (bv. directie, graadcoördinator,...)

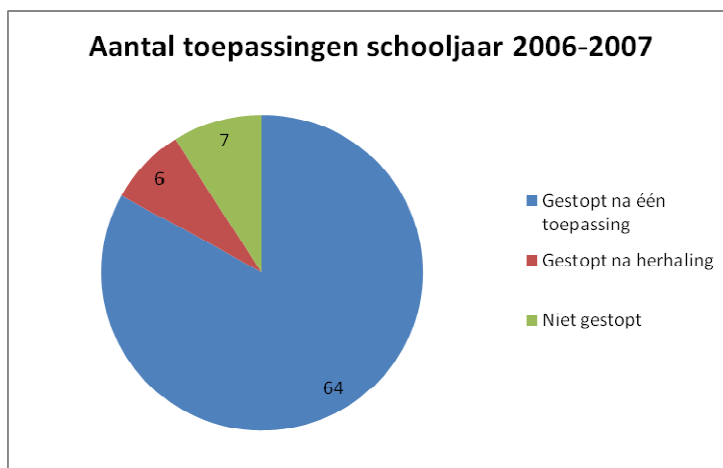
- **'Hoeveel keer werd de No Blame-methode toegepast tijdens het schooljaar 2005-2006? In hoeveel situaties is het pesten na één of meerdere toepassingen van de No Blame-methode gestopt?'**

Tijdens het schooljaar 2005-2006 werd de No Blame-methode 50 keer toegepast. In 46 van de 50 toepassingen is het pesten na één of meerdere toepassingen van de No Blame-methode gestopt.

- ***'Hoeveel keer werd de No Blame-methode toegepast tijdens het schooljaar 2006-2007? In hoeveel situaties is het pesten na één of meerdere toepassingen van de No Blame-methode gestopt?'***

Tijdens het schooljaar 2006-2007 is de No Blame-methode 77 keer toegepast. In 70 van de 77 toepassingen is het pesten na één of meerdere toepassingen van de methode gestopt.

- ***'Kennen alle personeelsleden de No Blame-methode en staat iedereen achter de methode?'***

In 12 van de 26 scholen die de No Blame-methode toepassen, kennen alle personeelsleden de aanpak. Slechts 7 scholen geven aan dat alle personeelsleden achter de aanpak staan. De voornaamste redenen hiervoor zijn dat niet iedereen binnen de school overtuigd is van het effect van een niet-bestrafende methode, dat leerkrachten het liever bij hun eigen methode houden of dat de No Blame-methode als tijdrovend wordt gezien.

- ***'Zijn alle leerlingen op de hoogte van de No Blame-methode?'***

De meeste scholen (21) informeren enkel de leerlingen die ze betrekken bij de methode. Slechts 5 scholen informeren alle leerlingen over de methode. Meestal brengt de school de leerlingen via een persoonlijk gesprek of een klasgesprek op de hoogte.

- ***'Zijn alle ouders op de hoogte van de No Blame-methode?'***

Aantal scholen	Informatie aan de ouders
10	Alleen als hun zoon/dochter gepest wordt
8	De ouders zijn niet op de hoogte
3	Alle ouders zijn op de hoogte
3	Zowel de ouders van het slachtoffer als de ouders van de leerlingen betrokken bij het hulpgroepje zijn op de hoogte
2	Alleen als hun zoon/dochter betrokken is bij het No Blame-groepje

Men informeert de ouders via een telefonisch gesprek, een persoonlijk gesprek of een informatieavond van de school.

- **‘Hoe zijn de ervaringen van de school met de No Blame-aanpak?’**

25 van de 26 scholen hebben positieve ervaringen met de No Blame-methode.

Enkele reacties:

- Men bekommt gunstige resultaten. Het pesten stopt.
- Men vindt het positief dat de verantwoordelijkheid bij de leerlingen ligt
- Het slachtoffer voelt zich goed bij de methode .
- De leerlingen uit het hulpgroepje zijn blij dat ze kunnen helpen.
- Het is geen dwingende aanpak.
- Het is positief dat de pester niet gestraft wordt.

Slechts 3 scholen geven aan ook negatieve ervaringen te hebben met de No Blame-methode.

Enkele reacties:

- Soms wil het slachtoffer niet met de methode werken
- De ouders gaan niet altijd akkoord met een niet-bestrafende methode.
- De methode werkt niet als de pesters niet meewerken.

- **‘In welke situaties wordt er voor een andere aanpak dan de No Blame-methode gekozen?’**

- Bij leerlingen die het moeilijk hebben om zich in te leven in de gevoelswereld van anderen
- Wanneer het met een klasgesprek opgelost kan worden
- Wanneer de pesterijen erg persoonlijke oorzaken hebben
- Bij de oudere leerlingen
- Wanneer het slachtoffer het niet wil

- **‘Welke andere methoden gebruikt uw school om pestgedrag op te lossen?’**

Aantal scholen	Methode om pesten aan te pakken
21	Klasgesprekken
18	Gesprek pester – slachtoffer
8	Straffen
5	Nota in de agenda
3	Vertrouwensleerlingen
3	Peter-en meterleerlingen
3	Alternatieve straffenndere
7	Een andere aanpak

Zes scholen geven aan dat de aanpak verschillend is per leerkracht.

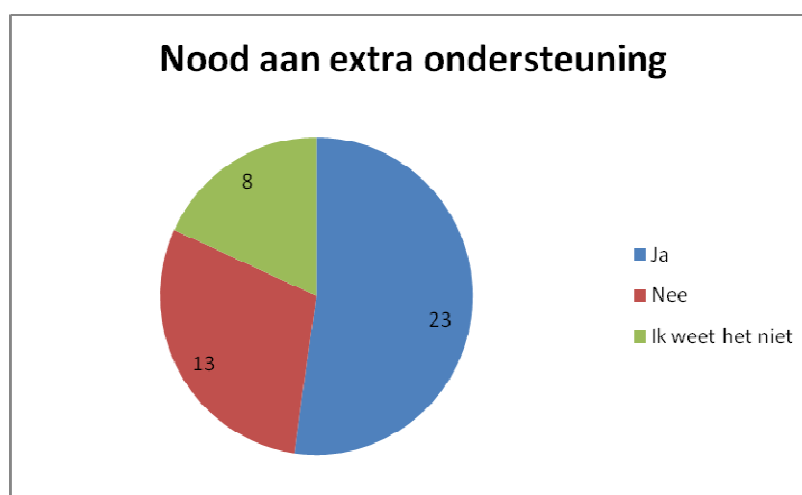
2.3. Preventie van pesten

In de enquête is gepeild naar de preventie van pesten op school. Dit gedeelte van de enquête hebben alle scholen ingevuld en is het totaal aantal scholen 44.

- 'Wat is de schoolcultuur m. b. t. preventie van pesten?'

Aantal scholen	Schoolcultuur m. b. t. preventie van pesten
34	Organiseren acties ter preventie van pesten
27	Zijn op de hoogte over de Vlaamse Week tegen Pesten
15	Hebben een werkgroep rond het thema 'pesten'
14	Werken met specifiek materiaal ter preventie van pesten
24	Vermelden iets over pesten in het schoolreglement
3	Organiseren op school niets specifiek rond pesten

- 'Heeft uw school behoefte aan bijkomende ondersteuning ter preventie van pesten?'

Van de 23 scholen die zeggen nood te hebben aan extra ondersteuning, hebben

Aantal scholen	Nood aan:
10	Opleiding
19	Materiaal
18	Tips
16	Informatie

3. Besluit

Het belangrijkste resultaat van deze enquête is dat de methode tijdens het schooljaar 2005-2006 in 46 van de 50 pestgevallen succesvol is gebleken. Tijdens het schooljaar 2006-2007 was dit in 70 van de 77 gevallen. Deze cijfers tonen aan dat de No Blame-methode werkt.

De methode wordt vooral in de eerste en de twee graad toegepast.

In 12 van 26 scholen die met de methode werken, zijn alle personeelsleden op de hoogte over de methode. De meeste scholen informeren enkel de leerlingen die betrokken worden bij de methode. Het zijn voornamelijk de ouders van het slachtoffer die men op de hoogte brengt over de methode. Dit gebeurt via de telefoon of een persoonlijk gesprek.

Bijna alle respondenten antwoorden dat ze positieve ervaringen hebben met de No Blame-methode. Leerkrachten behalen positieve resultaten met de methode. Ze vinden het goed dat de aanpak een beroep doet op de verantwoordelijkheid van de leerlingen en het is een methode waar het slachtoffer zich goed bij voelt.

Naast de No Blame-methode maken de respondenten ook gebruik van klasgesprekken, gesprekken en straffen. Methodes die minder vaak voorkomen zijn nota's in de agenda, vertrouwensleerlingen en peter- en meterleerlingen.

34 van de 44 scholen organiseren acties ter preventie van pesten. Sommigen hebben een anti-pestwerkgroep, zijn op de hoogte van de Vlaamse week tegen Pesten of vermelden iets over pesten in het schoolreglement.

Ten slotte geven 23 scholen aan behoefte te hebben aan ondersteuning ter preventie van pesten. Sommigen hebben behoefte aan opleiding of materiaal. Anderen zouden graag tips of informatie ontvangen over dit onderwerp.

Door deze enquête heeft Leefsleutels een antwoord gekregen op enkele belangrijke vragen. Na vijf jaar heeft Leefsleutels nu een zicht op de toepassing en de effectiviteit van de methode.